

Mitä vaateita kansallinen ja EU-regulaatio tuo rakennustuotteiden ympäristötiedoille?

Luotettavan tuotekohtaisen tiedon merkitys hiililaskennassa

5.9.2025

Kirsi Martinkauppi

Vastuullisuusjohtaja

EU:n rakennustuoteasetus (CPR) voimaan 7.1.2025

- Vanha CPR kumotaan vuoteen 2039 mennessä.
- Standardien kehittämiseen liittyviä artikloja sovelletaan välittömästi voimaantulopäivänä.
- Muita artikloja 12 kk kuluttua voimaantulosta, seuraamuksia 24 kk kuluttua voimaantulosta.
- Asetuksella pyritään edistämään sisämarkkinoiden tehokasta toimintaa varmistamalla turvallisten ja kestävien rakennustuotteiden vapaa liikkuvuus unionissa.
- Asetuksella pyritään myös edistämään vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteita ehkäisemällä ja vähentämällä vaikutuksia, joita rakennustuotteilla on ympäristöön sekä ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen.

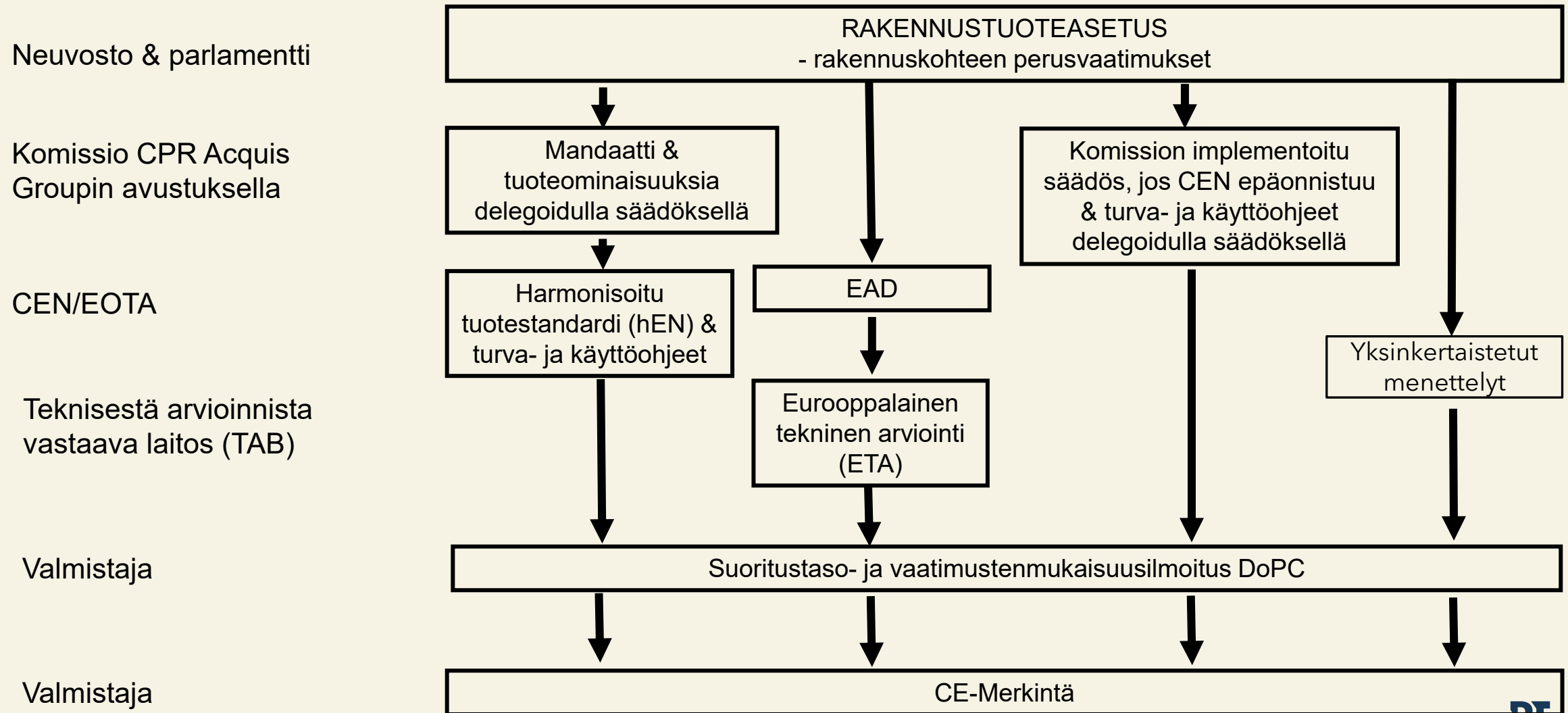

CPR soveltamisala 2 artikla

- Asetusta sovelletaan rakennustuotteisiin, mukaan lukien käytetyt tuotteet, ja seuraaviin tarvikkeisiin:
 - tuotteiden keskeiset osat; ja
 - osat tai materiaalit, jotka on tarkoitettu käytettäväksi tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa tuotteissa, jos näiden osien tai materiaalien valmistaja sitä pyytää.
- Asetusta ei sovelleta:
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/33/EU (21) soveltamisalaan kuuluvat hissit sekä liukuportaat tai niiden komponentit;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/2184 (22) soveltamisalaan kuuluvat ja kyseisen direktiivin 11 artiklan 8 kohdassa tarkoitettujen komission delegoitujen säädösten soveltamisalaan kuuluvat vaatimukset tai suoritustasoa koskevat arvioinnit.

Uuden rakennustuoteasetuksen järjestelmä

Yhdenmukaistettu alue ja kansalliset toimenpiteet 11 art.

- Yhdenmukaistettu alue kattaa kaikki tuotteet, joihin sovelletaan yhdenmukaistettuja teknisiä eritelmiä.
- Yhdenmukaistettujen teknisten eritelmien oletetaan olevan kattavia seuraavien osalta: a) niissä vahvistetaan kaikki perusominaisuudet ja niiden arviointimenetelmät; b) niissä täsmennetään kaikki tuotevaatimukset lukuun ottamatta niitä, jotka kuuluvat muun unionin oikeuden soveltamisalaan; ja c) niissä määritetään sovellettavat arviointi- ja varmennusjärjestelmät.
- Uusia tuotteita koskevia yhdenmukaistettuja teknisiä eritelmiä sovelletaan kolmansista maista peräisin oleviin käytettyihin tuotteisiin, paitsi jos yhdenmukaistetussa teknisessä eritelmässä nimenomaisesti annetaan käytettyjä tuotteita koskevia sääntöjä.
- Jäsenvaltioiden on kunnioitettava yhdenmukaistettua aluetta kansallisissa laeissaan, asetuksissaan ja hallinnollisissa toimenpiteissään, mutta ne voivat kuitenkin täsmentää tuotteiden käyttöä koskevia kansallisia vaatimuksia.
- Poikkeuslausekkeen avulla jäsenvaltiot voivat kuitenkin määritellä kansallisia vaatimuksia ominaisuuksille, joita ei säännellä harmonisoiduissa teknisissä eritelmissä:

”Jos jäsenvaltio ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen tai ympäristön suojeluun liittyvistä pakottavista syistä ja välittömiin sääntelytarpeisiin vastatakseen katsoo tarpeelliseksi toteuttaa tuotteisiin yhdenmukaistetulla alueella sovellettavia toimenpiteitä sellaisten ominaisuuksien osalta, joita ei ole vahvistettu yhdenmukaistetuissa teknisissä eritelmissä, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja perusteltava tarve toteutettaville toimenpiteille sekä selitettävä sääntelytarve, johon se pyrkii vastaamaan.”
- Toteutetusta toimenpiteestä on ilmoitettava noudattaen teknistä notifikaatiota (TRIS-direktiivi 2015/1535).
- Komission on siirrettävä asia CPR säännöstöä käsittelevälle asiantuntijaryhmälle ja 6 kk kuluessa annettava lupa tai ilmoitettava syy kansallisen toimenpiteen hylkäämiselle.

Suoritustaso- ja vaatimustenmukaisuusilmoitus (DoPC)

- Artikla 13: Jos tuote kuuluu yhdenmukaistetun teknisen eritelmän soveltamisalaan, valmistajan on sovellettava liitteessä IX esitettyä arviointi- ja varmennusjärjestelmä ja laadittava suoritustaso- ja vaatimustenmukaisuusilmoitus ennen kuin tällainen tuote saatetaan markkinoille.
- Jos tuote kuuluu 7 artiklan mukaisesti hyväksytyn yhdenmukaistetun teknisen eritelmän soveltamisalaan, valmistajan on myös varmennettava, että tuote on delegoiduilla säädöksillä täsmennettyjen sovellettavien tuotevaatimusten mukainen.
- Sellaisen tuotteen valmistaja, joka ei kuulu minkään yhdenmukaistetun teknisen eritelmän soveltamisalaan, voi antaa suoritustaso- ja vaatimustenmukaisuusilmoituksen asiaankuuluvan eurooppalaisen arviointiasiakirjan ja eurooppalaisen teknisen arvioinnin mukaisesti.
- Artikla 15: DoPC:n on sisällettävä tuotteen ympäristökestävyyteen liittyvä suoritustaso sen elinkaaren aikana.

Valmistajien velvoitteet

- Artikla 22, uutta aiempaan verrattuna:
- Valmistajan on asetettava saataville 76 artiklan mukainen digitaalinen tuotepassi 75 artiklan mukaisen rakennustuotteiden digitaalisen tuotepassijärjestelmän kautta.
- Jotta varmistetaan muiden kuin markkinoilla yleisesti saatavilla olevien varaosien saatavuus, komissio voi antaa delegoituja säädöksiä rakennustuoteasetusta täydentämään.
- Velvoitetta sovelletaan 10 vuotta siitä, kun tuote on saatettu markkinoille ellei delegoidussa säädöksessä vahvisteta eri ajanjaksoa.
- Valmistajien on tarjottava varaosat kohtuullisessa ajassa kohtuulliseen hintaan.

Digitaalinen tuotepassi 76 artikla

- Sisältää mm.
 - 15 artiklassa tarkoitettu suoritustaso- ja vaatimustenmukaisuusilmoitus
 - 22 artiklan mukaiset yleiset tuotetiedot käyttöohjeet ja turvallisuustiedot, tekniset asiakirjat sekä merkin
- Maksutta kaikkien talouden toimijoiden, asiakkaiden, käyttäjien ja viranomaisten käytettävissä tietovälineen kautta
- Jos DoPC digitaalisessa tuotepassissa, valmistajan ei tarvitse toimittaa sitä erikseen sähköisesti
- DoPC tuotepassissa saataville kunkin sellaisen jäsenvaltion vaatimalla kielellä tai vaatimilla kielillä, jossa valmistaja aikoo asettaa tuotteen saataville

Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat 83 artikla

- Komissio antaa delegoituja säädöksiä, joilla täsmennetään rakennustuotteita koskevat pakolliset vähimmäistason ympäristökestävyysvaatimukset.
- Julkisissa hankinnoissa hankintaviranomaisten ja -yksiköiden on sovellettava pakollisia vähimmäistason ympäristökestävyysvaatimuksia.
- Tämä ei estä hankintaviranomaisia ja -yksiköitä vahvistamasta
 - a) kunnianhimoisempia ympäristökestävyysvaatimuksia; tai
 - b) muihin kuin ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin perusominaisuuksiin liittyviä muita ympäristökestävyysvaatimuksia.
- Hankintaviranomaiset ja -yksiköt voivat jättää tämän soveltamatta, jos
 - a) vaadittu rakennustuote voidaan antaa ainoastaan tietyn talouden toimijan toimitettavaksi
 - b) aiemmalla julkisella hankintamenettelyllä ei ole saatu lainkaan soveltuvia tarjouksia tai soveltuvia osallistumishakemuksia; tai
 - c) 1 kohdan soveltaminen tai vaaditun rakennustuotteen liittäminen rakennuskohteeseen edellyttäisi kyseiseltä hankintaviranomaiselta tai -yksiköltä kohtuuttomia kustannuksia tai johtaisi yhteensopimattomuuteen tai teknisiin vaikeuksiin.
- yli kymmenen prosentin erot hankintasopimuksen ennakoidussa arvossa objektiivisten ja avoimien tietojen perusteella ovat kohtuuttomia.

Ennakkokysymys

Webinaarin alustuksessa sanotaan, että: "Esimerkiksi Julkisissa hankinnoissa hankintaviranomaisten ja -yksiköiden on sovellettava pakollisia vähimmäistason ympäristökestävyysvaatimuksia heti, kun komissio on niitä antanut delegoiduilla säädöksillä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että harmonisoidun tuotestandardin alaisen tuotteen valmistajan tulee tarjota tuotteistaan tuotekohtaiset ympäristötiedot, jotta tuote on mahdollista ylipäänsä hankkia julkisissa hankinnoissa.". Miten tätä sovelletaan esim. urakkahankintaan, jossa materiaalit hankkii urakoitsija? Tuleeko julkisen hankkijan vaatia urakoitsijalta tätä?

Tuleeko tuotevalmistajien heti tuottaa vaaditut ympäristötiedot kun harmonisoidut standardit heidän tuotteilleen valmistuu vai onko tässä joku siirtymäaika?

CPR Acquis Expert Groups - priorities

Rakennuksen vähähiilisyys (38 §)

- Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uusi rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla vähähiiliseksi.
- Uuden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki on raportoitava **loppukatselmusta** varten tehtävässä ilmastaselvityksessä
- Hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen arvioinnin on katettava rakennuksen **elinkaari**. Arvioinnissa on käytettävä rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää sekä kansallisen päästötietokannan tietoja tai muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja.
- Vähähiilisyyden arvioinnin on katettava erikseen **rakennuksen ja rakennuspaikan** sisältämät uudet ja hyödynnettävät rakennus- ja tekniikkaosat.
- Uudelle rakennukselle laadittava vähintään **pääpiirustustasoinen rakennustuoteluettelo** rakennuslupavaiheessa
 - Päivitetään loppukatselmuksen yhteydessä **RT**

Hiilijalanjäljen raja-arvo (38 a §)

- Uuden rakennuksen hiilijalanjälki ei saa ylittää rakennusten käyttötarkoituksluokittain säädettyä **raja-arvoa**.
- Rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvon on perustuttava rakennuksen **koko elinkaaren aikana tapahtuvaan energian ja materiaalien kulutukseen**, eikä se sisällä rakennuspaikan hiilijalanjälkeä eikä rakennuksen tai rakennuspaikan hiilikädenjälkeä.
- Raja-arvoa annettaessa voidaan ottaa huomioon **erityistilanteet**, joissa raja-arvon alittaminen on rakennukseen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden vuoksi erityisen vaikeaa.

Ilmastaselvitys

**Voimaan
2026**

Ilmastaselvitys

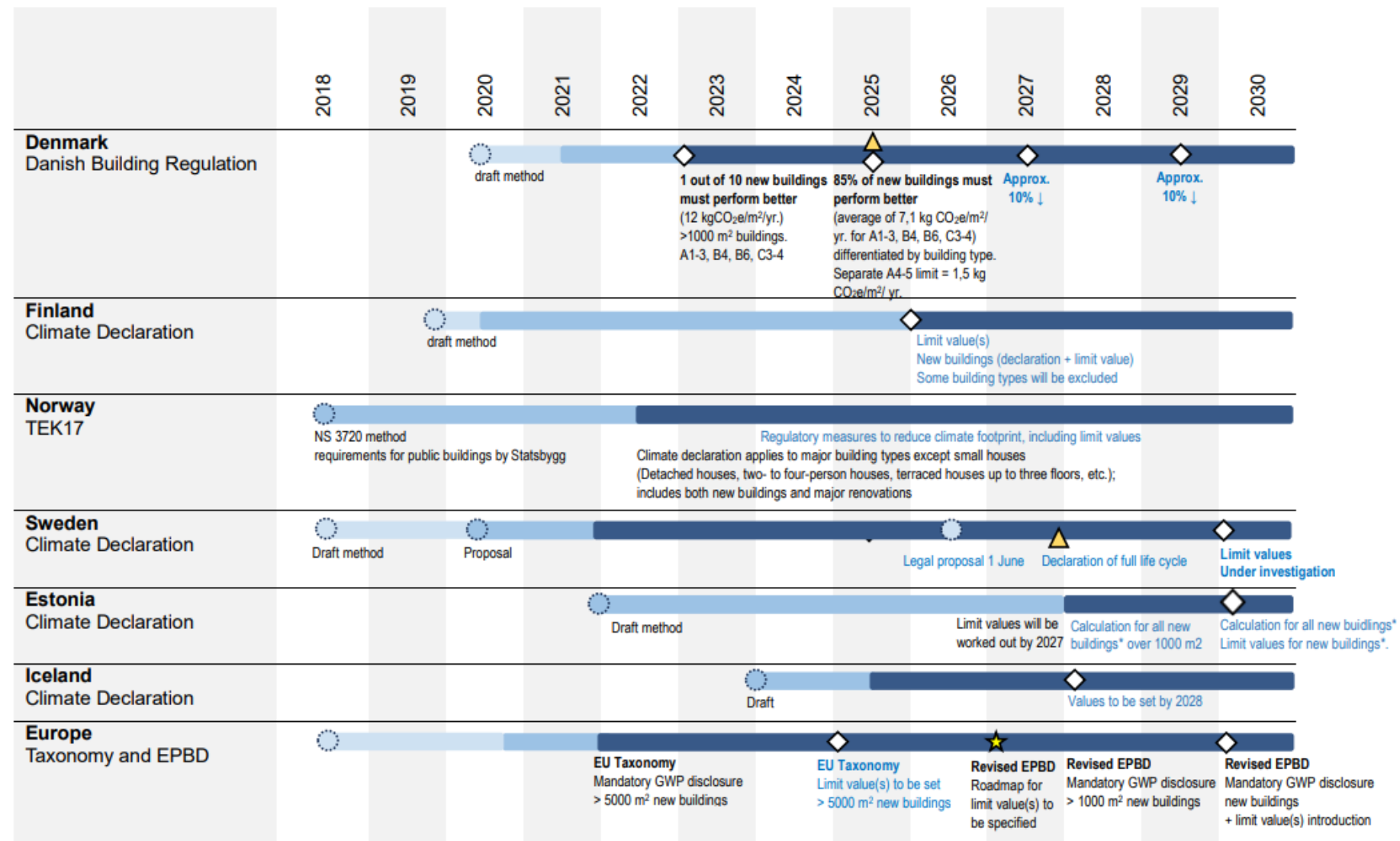
- Lasketaan hiilidioksidiekvivalentteja (CO₂e), GWP total
- Arvioinnin pituus 50 vuotta: alkaa uuden rakennuksen valmistuttua
- Arviointi perustuu joko kansalliseen päästötietokantaan tai ympäristöominaisuustietoihin (esim. EN 15804+**A2**)
- Vähähiilisyyden kohteena rakennus ja rakennuspaikka
 - Rakennuspaikan sisällyttämisestä ilmastaselvitykseen esitettiin lausuntokierroksella kysymys
 - Pääosa vastaajista puolsi rakennuspaikan sisällyttämistä osaksi ilmastaselvitykseen
 - Tiedolla voidaan mm. helpottaa kaavoituksen ilmastovaikutuksen arviointia
 - Raja-arvo koskee vain rakennusta

Ennakkokysymys:

- Olisi mielenkiintoista kuulla viimeisin tiedossa oleva aikataulu ilmastaselvityksen ja hiilijalanjäljen laskennan suhteen EU:n päämaissa (pohjoismaat, Saksa, Hollanti, Ranska, Baltian maat) sekä UK, liittyen kotimaisen viennin kehittämiseen.

Timeline of climate declaration and limit values integration (as of March 2025).

Integration in national legislation
Test phase of coming regulation
Preliminary method development

Limit values (to be) integrated
Draft method publication
Declaration scope extension

"Blue" indicates proposals, not final decisions

★ Roadmap

* New buildings for which energy is used to condition the indoor environment

Source: [Overview of Nordic Climate Declarations and Limit Values Integration](#) | [Nordic Sustainable Construction](#).

RT RAKENNUS-
TEOLLISUUS